

עזריכנגרדו רנה, אז והשבוע

הגבר חייב להבין שתפקיד האשה אינו מישינו"

שהצלחנו לנחות, כמה שניות לפני כניסת הסבת. התערבנו, הענקנו מילגות, עזרנו ושכנו לזנווה. שכחתי את כל העניין, עד שלפני כמה שנים פגשנו במישהו ששאל את אשתי ואותי: "אתם לא זוכרים אותי?" לא זכרנו מיהו. "הייתי אחד מתנועת האוהלים. סיימתי תואר באמנות, בעזרת המילגה שלכם."

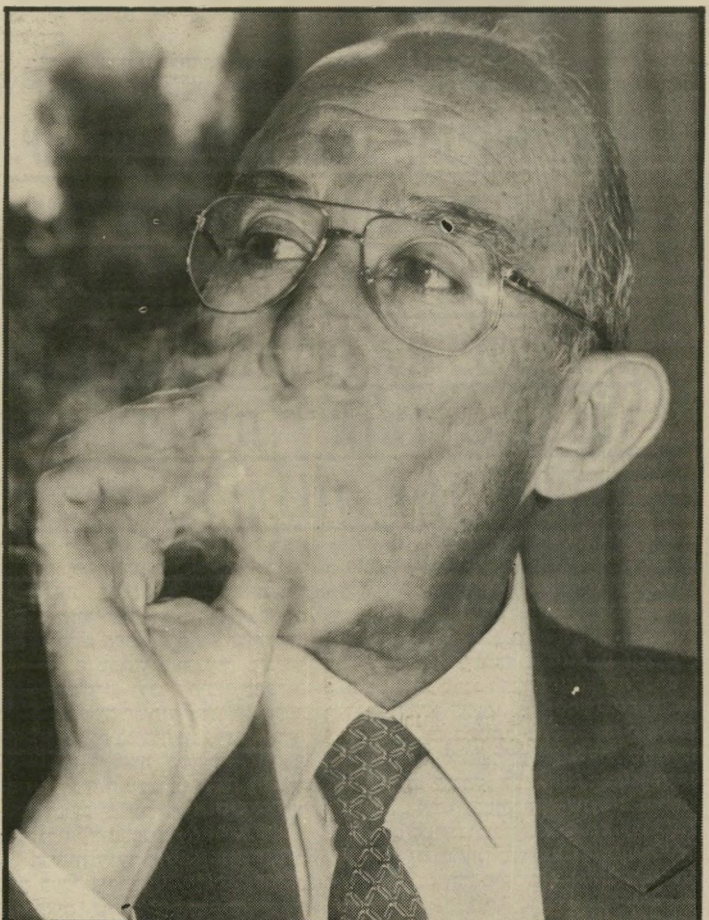
אני אמנם לא גר בישראל, אבל 30% מתושבי ישראל בוודאי נגשו אותי או את שמי אישית. נתתי מילגות, עזרתי. זה כליכך חשוב לעזור לנוקקים. כשאדם מתחנן, מבקש, הוא כנראה באמת במצב שהוא צריך. חייבים לתת צ'אנס.

דאן, שבה גדלתי, לא היה ביתספר יהודי, ביתספר עברי, שלא למדתי די על יהדותי. לכן שכתי להיות רתי. זה קרה לפני 10 שנים. התחלתי פתאום לתרגל את הרת. עד אז שמרנו בבית רק על כשרות. מה גרם לשינוי? (רנה קוטעת אותה: "באחד הימים התעוררתי בבוקר, והחתי לטתי להתפלל בבוקר. אחרכך הוספתי תפילה בצהריים, אחרכך — עזרת בית. והוא הצטרף אלי").

מנחם בגין: הוא זוכר את שמות הנכדים שלנו...

אנחנו — רנה ואני — עדיין נקשרים הרוקים איתו. בכל ביקור שלנו בארץ, אנחנו מבקרים אצלו.

פוליטיקה ישראלית? היתה לי מעורבות חזקה בתנועת הפנתרים השחוריים, בנושא האשכנזי-ספרדי. נושאים מדיניים? לדעתי, יש לפתוח בדיאלוג. אני אדם הנחוש בדעתו, מתמיד. כשיש לי רעיון — כן, גם מדיני — אני הולך ודוחף אותו עד הסוף המר. איך דוחפים רעיון בישראל? אני דוחף דרך הפוליטיקאים, דרך המנהיגים, חברייכנסת, שרים. אני לא ישראלי, אני לא חי פה. מדוע שלא אחזיק פה בית? כשלא אוכל יותר להועיל לישראל מחוץ לה — אבוא לגור פה. האם לא הייתי רוצה להיות פוליטיקאי תחת לדחוף רעיונות דרך פוליטיקאים אחרים? היכן בישראל? בעצם

אישעסקים גאון

אני פוחד מאלוהים. לכן אני מתפלל אליו"

בין ביקור לביקור, אנחנו מטלפנים אליו. בזמנו היינו ביחסים מאוד טובים. עד עצם היום הזה, הוא זוכר את שמותיהם של כל הנכדים שלנו, את גיליהם. הוא נראה זקן בהרבה מגילו, רוה מדי. הוא היה כליכך קשור לאשתו, עד שאחרי מותה...

אני פוליטיקאי! אבל אין לי חשק להיות פוליטיקאי כמוכן של חברייכנסת. זה לא מברר אלי. אני לא יכול לשבת במקום אחד. אני חייב לזוז כל הזמן. אני יותר מדי אקטיבי. מישהו יכול לדמיין אותי כפוליטיקאי מהמניין, הגשלת עליידי שלושה בחורים עם זקן? אה?

פגישה עם מנהיגי ערב: הם אומרים: מה יש לך בכיס?

אני רוצה מאוד להיפגש עם מנהיגי ערב, כדי לעזור לתהליך השלום. אני מדבר בשפתם, מכיר את דרך חשיבתם — זה חשוב. קיבלתי מהם הזמנות בלי סוף, לבוא ולשבת. ביקשתי מממשלת ישראל למנות אותי כשליח. עד כה לא קיבלתי שום דבר רישמי. אני נפגש עם מנהיגים ערביים, עם רבים מהם — בלי שמות. הם אומרים לי: "אנחנו רוצים בשלום, אבל האחים שלך בישראל... מה יש לך בכיס?" ובאמת, מה יש לי בכיס? בכל עת שהממשלה תרצה בי — אני מוכן ומוזמן, אני לשרותכם.

הנשיא הרצוג: מי שיכיר שהרעיון לבחור בו היה שלי?

שחיתנתי את כתי לבנם של אורה וחיים הרצוג, ערכנו בישראל טכס, נוסף על הטכס שערכנו בחו"ל. יואל (הרצוג) הוא בחור נהדר. חתן כזה אני מאחל לכל אחד. לא אשכח איך רודר בוגוריון — אז כבר היה זקן — תפס אותי ביד ואמר לי: "ניסים גאון, מקומך פה!" נשבעתי אז לכוניגוריון: "יבוא יום ואבוא לישראל!" היחסים של אשתי ושלי עם מיש"פחת הרצוג טובים מאוד. יואל נסע עכשיו לפאריס, לפגוש שם את הוריו (הזוג הרצוג שהה בעת הראיון בביקור ממ"לכתי בצרפת).

דת: פתאום התחלתי לתרגל את הדת.

יש דבר אחד שעליו אני מתחרט. אני מתחרט על כך שכסרי

הקדמת הבחירות: לא היה לי חלק בזה!

עולם לא הכתנתי לאהרון (אבוי חצירא) שום דבר! יכולתי להכתוב, ועוד איך יכולתי. אילו הייתי אומר לז' אני מניח שהיה מקשיב לי. אבל עולם לא הכתנתי לו כיצד לנהוג. בניגוד לכל מה שפירסמו כשאהרון גרם להקדמת הבחירות ב-1984, לא היה לי שום חלק בהקדמת הבחירות. מדוע לא הכתנתי? ואילו הכתנתי, זה היה עוזר?

עלייה: לא יכול, בגלל התנאים!

חיות בישראל! לקחת את אשתי הטובה איתי ולחיות בארצי הבטוחה, בלי מילחמות. אם אשיג זאת — אהיה מאושר. מדוע אין זה ביכולתי? בגלל התינאים: שלום, ביטחון.

* נפוצה אז הדעה שזאון ציונה על אברחצירא להפיל את הממשלה, מפני שזו לא עזרה לזאון במשבר הכספי שאליז וקלט. בעיקבות איחשלוס חר בוח ערירי ממשלת ניגריה.

מהי אהבה?

כמה שעות אחרי שנחתו בישראל במטוסס הפרטי, ישבו רנה וניסים גאון בסוויטה שלהם במלון המלך דויד. רנה בחליפה אדומה יקרה, נעליים אדומות, חולצה מודפסת וסיכה תואמת, נלחמה בכאבים. בדרכם לישראל לא הודיע הקברניט על הנחיתה הקרובה, ורנה נפלה. אחת מצלעותיה נשברה. "זה קרה במטוס הפרטי שלנו", ניסתה להסביר את האבסורד שבתאונה, "עם הקברניט הקבוע שלנו..."

רנה היא אשה שמורה היטב, שנודעה כיפהפיה בצעירותה, אשה חריפת-שכל, פיקחית, העומדת 24 שעות ביממה על המישמר כדי שבעלה לא ימעד ויעשה טעויות. אין היא רוצה לחיות חיי פינוק ומותרות, לבלות ימים בקניית בגדים ותכשיטים וברכילות עם ידידות. היא העדיפה לפתח קאריירה משלה, כדי ימינו של בעלה. אין ספק שהיא העומדת מאחורי הצלחתו של גאון, המכוונת אותו והמטפעת עליו יותר מכל.

כל אימת שגאון מחליק מעט בלשונו, נכנסת רנה לדבריו, בחן נשי. היא נשמעת כמי שמסלימה אותו, לא כמי שקוטעת אותו. פעם אף ביקשה: "בבקשה, תמחקי מה שאמר. יש לי אמונות טפלות בקשר לדיבורים כאלה..."

לבקשה כזאת — איך אפשר לסרב? רנה גאון נולדה באלכסנדריה. היא שהתה עם מייספחתה בסודאן בחופשה, ומכאן היכרותה עם מקום-הולדתו של בעלה. היא אחותו של המיליונר ליאון תמאן, ויש המסבירים את התחרות בעסקים ובפוליטיקה בין שני הגיסים בקשר המשפחתי הזה. רנה, כך מרכלים, מנסה לנווט בעדינות בין השניים, אך היא נאמנה בראש וראשונה לגבר שלה, ניסים.

הרומאן בין רנה לבין גאון התנהל כאשר שירת גאון בצבא הבריטי. הוא היה בן 19, היא בת 18. "בכל יום קיבלתי ממנה מיכתב", סיפר, "ובכל יום, בכל יום, הייתי חייב לענות. זה היה קל עבורי, מפני שהייתי ער כל הלילה. אחרי שהמלחמה הסתיימה, היא נאלצה להמתין לנישואינו שנה שלמה. לבסוף הצלחתי לקחת מטוס-מיטען מטריפולי אליה. נישאנו ב-1946 בקאהיר, בבית-הכנסת שם."

מאז הפכו הנישואין בין השניים לשם-דבר. מהו סוד ההצלחה של הקשר בינה לבין ניסים? "אין לי מושג, באמת. ברור שבהתחלה הייתי מאוהבת בו..."

גבר הרוצה בקשר מוצלח עם אשה, "ענה ניסים, נבזך מעט, כשלחצתי עליו, "צריך לדעת לכבד אותה. הגבר חייב להבין שתפקידה של האשה אינו מישינו. היא חייבת להיות חברתו הכי טובה לחיים, ליועץ בעסקים, בכל. לנשים יש תכונות שלגברים אין. הן יכולות להבחין בדברים קטנים הנעלמים מעיני גברים, לעמוד על טיבם של אנשים. ברור שאני מדבר על נשים מסויימות, וצריך לדעת לבחור. היא מתחלקת איתי באושר, בעצב, בימים הקשים. היא חלק מהצלחותי. היא פרטנרית אמיתית, הן בעסקים, הן בחייה החברה והן במישפחה."

אני חלק מהעסקים שלו, "המשיכה רנה, "יש לי קאריירה משלי, המשתלבת עם עסקיו: אני בוחרת בחומרים, בארכיטקטים למיבניס כמו בתי-כנסת. אני מייצעת, מחליטה, עובדת במישרה שלמה."